

Vergaderjaar 2012–2013

29 679

Verslag van de zittingen van de Assemblee van de Interparlementaire Unie

Q/ Nr. 17

VERSLAG VAN DE 127^E ZITTING

Vastgesteld 15 januari 2013

Inleiding

Van 21 tot en met 26 oktober 2012 heeft in Quebec, Canada, de 127^e zitting van de Interparlementaire Unie (IPU) plaatsgevonden. De Nederlandse groep van de IPU heeft naar deze zitting een delegatie afgevaardigd bestaande uit de leden K. Putters (voorzitter, PvdA, Eerste Kamer) en K. Dijkhoff (VVD, Tweede Kamer). Mevrouw A. van Miltenburg, ondervoorzitter van de Nederlandse IPU-Groep, heeft wegens haar benoeming tot Voorzitter van de Tweede Kamer op 25 september 2012 afgezien van haar voornemen aan deze zitting deel te nemen. De delegatie is begeleid door de griffier Interparlementaire Betrekkingen, B. Nieuwenhuizen. Aan deze 126^e zitting is deelgenomen door delegaties uit 117 landen terwijl 43 internationale organisaties en instellingen waarnemers hadden afgevaardigd.

Aan parallelle vergaderingen van de Association of Secretaries-General of Parliaments (ASGP) is deelgenomen door de directeur Bedrijfsvoering, Financiën en Personeel & Organisatie, tevens waarnemend Griffier van de Tweede Kamer, de heer H.W. Bakker, en door de Griffier van de Eerste Kamer, de heer G.J. Hamilton. De agenda van deze vergaderingen kan worden gevonden op de webpagina van de ASGP, die onderdeel uitmaakt van de website van de IPU (www.IPU.org: quick links> statutory assemblies). Op deze website zijn ook alle overige, in dit verslag vermelde documenten en concept-documenten terug te vinden.

Briefing

Tijdens een eerste ontmoeting met Hr. Ms. Ambassadeur in Canada, de heer W. Geerts, op zaterdag 20 oktober heeft de delegatie een verhelderende uiteenzetting ontvangen over de historie van Canada, dat in 2017 zijn 250 jarig bestaan viert, over de bestuurlijke inrichting van dit land dat – 240 maal zo groot als Nederlanden met circa 34 miljoen inwoners – provincies kent met, naar Nederlandse maatstaven, verstrekkende bestuurlijke bevoegdheden op het gebied van onderwijs en gezond-

heidszorg, en over de binnenlands- politieke verhoudingen, zowel op het federale als op het provinciale niveau.

De sociaal-economische verhoudingen en ontwikkelingen in Canada worden in niet onbelangrijke mate bepaald door het gegeven dat jaarlijks zo'n 280.000 mensen, vooral afkomstig uit Azië, zich als immigrant in Canada vestigen. Opmerkelijk is de sterke toename van het aantal Chinese immigranten. Het absorptiebeleid jegens de immigranten is een zaak van de provincies en kan dan ook per provincie verschillen. De federale overheid heeft een coördinerende rol op dit terrein.

De banden tussen Nederland en Canada zijn hecht. Gedurende de Tweede Wereldoorlog zijn circa 600.000 jonge Canadese militairen in Europa omgekomen en het waren vooral Canadese militairen die Nederland bevrijdden. Tijdens de oorlog verbleef Prinses Juliana met haar gezin in Ottawa waar Prinses Margriet werd geboren. In de jaren '50 en '60 na de Tweede Wereldoorlog zijn enkele duizenden Nederlanders naar Canada geëmigreerd van wie velen later letterlijk «goed geboerd» hebben. Anno 2012 leven er in Canada 1 miljoen mensen van Nederlandse afkomst. Op het terrein van de internationale betrekkingen zijn Canada en Nederland «like minded partners». Beide landen leggen in hun buitenlands beleid de nadruk op de handhaving van de mensenrechten, op rechtshandhaving en op democratie. De betrokkenheid van Canada en Nederland bij internationale vredesmissies in Afghanistan, hun opstelling in het vredesproces in het Midden-Oosten en in de ontwikkelingen in Iran en Syrië getuigen eveneens van gelijkgestemde opvattingen over hun rol bij het bevorderen van de internationale rechtsorde.

De handelsbetrekkingen tussen beide landen zijn intensief en veelzijdig. Na de Verenigde Staten van Amerika is Nederland de grootste investeerder in Canada. De jaarlijkse investeringen, in hoofdzaak gedaan door bedrijven in de chemie-, de olie-, de delfstoffen-, en de drankensector belopen € 41 miljard en overtreffen daarmee de totale jaarlijkse investeringen van de BRIC-landen. Het ABP is een zeer actieve beleggingsinstelling in Canada. Dagelijkse luchtverbindingen van KLM op diverse Canadese steden bedienen grote aantallen zakelijke en toeristische reizigers. Canada en de EU onderhandelen hopen over enige tijd te komen tot het afsluiten van een zgn. Strategic Partnership Agreement dat is gericht op brede, politieke samenwerking op tal van gebieden zoals mensenrechten, rechtshandhaving, democratie, vrede, veiligheid, duurzaamheid, economische stabiliteit, milieu en bestrijding van terrorisme en georganiseerde criminaliteit. De activiteiten van de Nederlandse vertegenwoordigingen in Canada zijn in het bijzonder gefocust op de prioriteiten energie, logistiek, agro-food en tuinbouw, water, afval en bodem en chemie.

Vergaderingen van de 12+

De delegatie heeft aan de vergaderingen van de 12+, de geopolitieke groep van Westerse landen, deelgenomen op 21, 22, 24 en 26 oktober 2012. Tijdens de eerste vergadering heeft delegatievoorzitter **Putters** de heer H. Franken (EK, CDA) kandidaat gesteld voor benoeming in de vacature in de Committee on Middle East Questions, ontstaan door het terugtreden van mevrouw Van Miltenburg wegens haar benoeming tot Voorzitter van de Tweede Kamer. Met het oog op de vervulling van een vacature van plaatsvervangend lid in de Committee on the Human Rights of Parliamentarians heeft de delegatie de heer N. Schrijver (EK, VVD) voorgedragen. Na een schriftelijke stemming bleken Lord Frank Judd (Verenigd Koninkrijk) en mevr. Tau Henare (Nieuw Zeeland), beiden kandidaat voor een vast lidmaatschap van de Committee on Middle East Questions, de meeste stemmen te hebben verzameld. Aangezien Lord Judd reeds plaatsvervangend lid van die commissie was, werd de heer Franken in de ontstane vacature benoemd verklaard. Na afloop van de

schriftelijke stemming voor de vervulling van de vacature in de Committee on Human Rights for Parliamentarians bleken de meeste stemmen naar mevr. Inger Støberg (Denemarken) te zijn gegaan. Op voorstel van de voorzitter van de 12+, de Franse senator Del Picchia, heeft de vergadering zich uitgesproken over de aanvragen van een lidmaatschap van de geopolitieke groep door Oekraïne en Azerbeidzjan. Ten aanzien van Oekraïne heeft zij een besluit aangehouden tot na de verkiezingen in dat land op 28 oktober 2012. Voorafgaande aan de besluitvorming over het verzoek van Azerbeidzjan heeft de 12+ aan de voorzitter van de commissie voor Europese zaken van het parlement van Azerbeidzjan de gelegenheid geboden in te gaan op vragen uit de vergadering. Namens de Nederlandse delegatie heeft de heer **Dijkhoff** opgemerkt dat Azerbeidzjan uiteindelijk lid zou moeten kunnen worden van de 12+; interessanter is de vraag per wanneer dat lidmaatschap geëffectueerd zou kunnen worden. In het licht van de mensenrechtensituatie moet worden vastgesteld dat het voor de oppositie in Azerbeidzjan uiterst moeilijk is vrijuit te spreken. Nog kort geleden heeft de politie een groep demonstranten uit elkaar geslagen. De vraag is dus of de oppositie daadwerkelijk vrij is om zich uit te spreken tegen de regering. In antwoord op deze vraag stelde de Azerbeidzjaanse vertegenwoordiger dat de oppositie wel degelijk vrij is om te zeggen wat zij wil. De hervormingen in Azerbeidzjan vinden plaats met de steun van o.a. de Raad van Europa en zijn Parlementaire Assemblee. Azerbeidzjan is bezig een geheel nieuw programma voor de rechten van de mens te ontwikkelen; het is te gemakkelijk om daar nu een vluchtig oordeel over uit te spreken. Azerbeidzjan is een open land dat nog onlangs het Eurovisie Songfestival heeft georganiseerd waarbij vele vertegenwoordigers van de media aanwezig waren en hebben gerapporteerd. Het land verwelkomt toeristen en mag zich verheugen in een groeiende belangstelling van bezoekers uit de hele wereld.

Voorafgaande aan de stemming heeft de heer Dijkhoff opgemerkt dat Azerbeidzjan naar de mening van de Nederlandse delegatie op dit moment niet voldoet aan de vereisten voor een lidmaatschap van de 12+ en aan de waarden die de leden van deze groep delen.

Na afloop van de stemmingen bleken 29 stemmen voor en 25 stemmen tegen een lidmaatschap van Azerbeidzjan van de 12+ te zijn uitgebracht. De vereiste 2/3 meerderheid (38 van de 57 uit te brengen stemmen) was daarmee niet behaald.

In de derde vergadering van de 12+ is beraadslaagd over de stappen die gezet moeten worden om te komen tot de benoeming van een nieuwe secretaris-generaal van de IPU die in april 2014 zijn beslag zal moeten krijgen. De procedureregels schrijven voor dat het selectieproces aanvangt met het opstellen van een profiel waaraan kandidaten in ieder geval zullen moeten voldoen. Tijdens de 128^e vergadering in Quito, Equador zal dit profiel door de Executive Committee worden gepresenteerd.

Plenaire vergaderingen

Op zondag 21 oktober heeft de Gouverneur-Generaal van Canada, de heer David Johnston, de 127^e vergadering van de IPU officieel geopend, nadat woorden van welkom waren uitgesproken door de voorzitter van de Senaat van Canada, de heer Noël A. Kinsella, de voorzitter van het House of Commons, de heer Andrew Scheer en de President van de IPU, de heer Adelwahad Radi.

In een drietal sessies heeft de plenaire vergadering een «special debate» gewijd aan het in april 2012 te Kampala gekozen thema «citizenship, identity and linguistic and cultural diversity in a globalized world». Het debat werd ingeleid door de minister van Buitenlandse Zaken van Canada, John Baird. De Nederlandse delegatie heeft er, mede gedwongen door

haar bescheiden samenstelling, voor gekozen zich op de participatie aan enkele andere, parallelle bijeenkomsten te richten. Het speciale debat werd afgesloten met de aanvaarding van een resolutie onder de naam «Quebec City Declaration».

Panel discussion I: the use of media, including social media, to enhance citizen engagement and democracy

De heer **Putters** heeft op maandag 22 oktober 2012 deelgenomen aan een paneldiscussie over een ontwerp-rapport en een ontwerp-resolutie over het gebruik van de moderne media in het licht van de mogelijkheden daarmee de betrokkenheid van van burgers bij de democratie te versterken. Deze paneldiscussie diende als input voor de opstellers van beide concept-documenten bij hun voorbereidingen van de definitieve vaststelling ervan in maart 2013.

In zijn bijdrage wees de heer Putters erop dat deze discussie niet alleen goed aansluit op eerdere debatten over dit onderwerp in IPU-verband, maar ook op de discussie die zeer onlangs plaats vond in het World Democratic Forum dat onder auspiciën van de Raad van Europa in Straatsburg plaatsvond en waaraan hij als eerste ondervoorzitter van de Eerste Kamer had deelgenomen. De meerwaarde van het ontwerp-IPU-rapport is, zo betoogde de heer Putters, gelegen in het feit dat het niet alleen aandacht geeft aan de mogelijk negatieve effecten van de sociale media – bijvoorbeeld de verspreiding van geweld of haat als gevolg van de toegankelijkheid tot informatie en de sociale media – maar ook aan de manier waarop wij deze media kunnen gebruiken om onze democratieën te versterken. Nederland is een actief voorstander van een open en positieve houding jegens het gebruik van sociale media. Met andere sprekers uit de Zweedse delegatie was de heer Putters het eens dat een mensenrecht als het recht van vrije meningsuiting in de praktijk zowel «off-line» als «on-line» zijn werking moet kunnen hebben. Dat vereist een open houding. In het licht van die opstelling zei de heer Putters twee opmerkingen over het concept-rapport te willen maken. Allereerst wordt in de conclusie onder artikel 36 van de concept-resolutie gesteld dat een goede balans nodig is tussen enerzijds het recht van ieder mens om zijn mening vrij te kunnen uiten en anderzijds de noodzaak om media, journalisten en gebruikers van sociale media aan te spreken op hun verantwoordelijkheid. Betekent dit dat we de gebruikers van deze media beperkingen opleggen uit een oogpunt van aansprakelijkheid of verantwoordelijkheid? Waarom beperken we ons daarbij niet specifiek tot het aanzetten tot haat en geweld? Zouden we het aanzetten tot haat en geweld niet veel meer moeten preciseren om te voorkomen dat de inperking van het gebruik en de schending van onze «on-line»-vrijheden te groot wordt?

De tweede conclusie onder artikel 37 van de concept-resolutie vraagt om richtlijnen en mechanismen voor het kunnen aanspreken van media en deelnemers aan sociale media. De heer Putters vroeg of de rapporteurs zouden willen uitleggen wat dat in de praktijk zal betekenen. Naar zijn mening is de boodschap en niet de boodschapper of het medium het probleem. Daarom zou hij er ook geen voorstander van zijn een medium in algemene zin beperkingen op te leggen, juist omdat het bij uitstek gaat om media die zich niet in algemene zin laten beperken. Aan de boodschap die tot geweld of haat leidt moeten beperkingen worden gesteld. Afsluitend gaf de heer Putters de rapporteurs in overweging hun conclusies zodanig te aan te scherpen dat onze vrijheden – zowel of-line als on-line – worden gegarandeerd terwijl beter kan worden opgetreden in geval van het aanzetten tot geweld of haat.

Paneldiscussion II: enforcing the responsibility to protect: the role of parliaments in safeguarding civilians' lives

Aan een door de First Standing Committee georganiseerde paneldiscussie over een concept-rapport en een concept-resolutie over dit thema heeft de heer **Dijkhoff** deelgenomen. In zijn interventie merkte hij ter inleiding op dat de beide concept-documenten een goede basis vormen voor een gedegen debat dat tot een goed en geconsolideerd eindrapport in Quito kan leiden. De heer Dijkhoff stelde dat hij geheel kon instemmen met datgene wat in het concept-rapport is vermeld over het preventieve aspect van de beschermende taken en verantwoordelijkheden van de staat. Staten zijn bij uitstek verantwoordelijk voor de bescherming van hun eigen mensen. Als zij die verantwoordelijkheid volledig zouden waarmaken zou er geen behoefte aan correctie zijn en zou het concept van de «responsibility to protect» niet controversieel zijn. Helaas wijst de praktijk anders uit. En ernstige moeilijkheden doemen op als we naar het correctieve aspect kijken. Dan gaat het om situaties waarin staten hun eigen inwoners niet beschermen en de internationale gemeenschap zijn verantwoordelijkheid moet nemen en moet ingrijpen. Het concept-rapport bevat de stelling, dat militair ingrijpen slechts het laatste middel is. De heer Dijkhoff noemde dat de juiste theoretische stelling. Een stelling die overigens de suggestie wekt dat er een breed scala aan andere middelen en mogelijkheden zou zijn om mensen te beschermen als hun eigen staten dat niet doen. In werkelijkheid hebben de meeste pressiemiddelen tegen staten die weigeren hun eigen burgers te beschermen echter weinig effect met het gevolg dat het debat over militaire interventies zich weer snel aandient. De heer Dijkhoff vroeg de rapporteurs bij de aanpassing van hun rapport aandacht te besteden aan deze spanning tussen enerzijds het recht op bescherming als een quasi-wettelijk beginsel en anderzijds het gegeven dat het besluit om het laatste middel – het gebruik van militaire middelen – in te zetten een politiek besluit van de VN Veiligheidsraad is. Het afschilderen van de verantwoordelijk om te beschermen als een wettelijk recht om te worden beschermd is daarom helaas een loze belofte.

Met betrekking tot de rol van parlementen zei de heer Dijkhoff voorts het op prijs te stellen wanneer het rapport voorbeelden uit de parlementaire praktijk en van «good practices» zou bevatten. Hij voegde toe het eens te zijn met de stelling in het concept-rapport dat het besluit om militaire middelen te gebruiken niet buiten het parlement om genomen moet kunnen worden. Aan de rapporteurs zegde hij toe hen desgewenst van meer gedetailleerde informatie te willen voorzien over de parlementaire betrokkenheid in Nederland. In algemene termen geldt in Nederland dat de uitvoerende macht – de regering – het besluit over militair ingrijpen neemt. Formeel is parlementaire instemming vooraf daarbij niet noodzakelijk. Na enkele niet optimale ervaringen in het verleden heeft men in Nederland, zo lichtte de heer Dijkhoff verder toe, een modus gevonden waarbij de formele bevoegdheden dezelfde zijn gebleven, maar waarbij het parlement in een vroegtijdig stadium op basis van vooraf overeengekomen procedures bij de zaak wordt betrokken. In de praktijk betekent dit dat het ondenkbaar is dat er militaire middelen worden ingezet zonder instemming van het parlement. En zodra militaire middelen zijn ingezet blijft het parlement controle houden gedurende het verdere verloop van die inzet.

De rapporteurs deelden in hun reacties op de gemaakte interventies mee van de heer Dijkhoff graag meer te willen vernemen over de Nederlandse ervaringen, in het bijzonder die rond de praktische toepassing van artikel 100 Grondwet.

Paneldiscussion III: Fair trade and innovative financing mechanisms for sustainable development.

Op 25 oktober heeft de heer **Putters** er in een inbreng tijdens een paneldiscussie over dit onderwerp op gewezen dat men zal begrijpen dat Nederlanders, komende uit een land dat zijn inkomsten vooral verdient buiten de eigen grenzen en dat voor een groot deel beneden de zeespiegel ligt, evenveel waarde hechten aan vrije en eerlijke handel als aan duurzame ontwikkeling en waterbeheer. Nederlanders hebben nog liever dat beide zaken aan elkaar worden gekoppeld, zoals is gebeurd in het uitstekende rapport dat aan de orde is.

Nederland zet zich met veel toewijding in voor de WTO-onderhandelingen en richt daarbij vooral de blik op «fair trade». De belangrijkste vraag die dan rijst is natuurlijk die naar de definitie van «fair». De definitie van de rapporteurs zei de heer Putters te kunnen delen. Open economieën zorgen voor meer en betere voorwaarden voor vrije en eerlijke handel. Ontwikkelingslanden hebben recht op gelijke toegang tot de markten. Maar «fair trade» betekent ook zorgen voor goede arbeidsomstandigheden en, bij het produceren van goederen en diensten, voldoen aan onze internationale verplichtingen in het kader van de klimaatverandering. Wij zijn, zo vervolgde de heer Putters, in het bijzonder van mening dat nieuwe protectionistische maatregelen overal tegengegaan moeten worden, maar ook dat de winsten door de hogere prijzen op de vrije markten meestal niet naar de tussenpersonen dienen te gaan. Om die redenen heroverweegt de Nederlandse regering juist nu haar beleid inzake internationale handel en internationale hulp. Nu in Nederland dezer dagen een nieuw kabinet wordt gevormd, is de waarschijnlijke uitkomst van die heroverweging dat de internationale handel en investeringen en de hulp in ontwikkelingslanden sterker aan elkaar worden gekoppeld. Nederland is de vijfde investeerder in de wereld en Nederlandse ondernemingen hebben geweldige kansen en mogelijkheden, niet alleen om te investeren in commerciële producten en invrije handel ter wille van de economische belangen van ons land, maar ook om te investeren in ontwikkelingsgebieden als het gaat om milieu, gezondheid, onderwijs en waterbeheer. Deze particuliere activiteiten kunnen en moeten worden bevorderd en gestimuleerd. Ook uit dat oogpunt moet de EU doorgaan met haar inspanningen voor vrije en eerlijke handel en moet zij die koppelen aan haar beleid ten aanzien van innovatie, het delen van kennis en het bevorderen van duurzame ontwikkeling.

Tegelijkertijd betekent dit dat het ODA-percentages van ontwikkelingshulp geen heilig percentage is dat niet kan worden gewijzigd of verlaagd. Er zullen nieuwe en andere wegen moeten worden gevonden. Hulp zal moeten worden gebonden aan vrije, eerlijke en duurzame handel en opbouw van de samenleving. Dat voegt het meeste toe aan de doelstellingen van vrije handel en duurzame ontwikkeling. De heer Putters zei geïnteresseerd te zijn in de reactie van de rapporteurs op zijn betoog. Hij beëindigde zijn interventie met de opmerking dat meer dan ooit samenwerking en partnerschap nodig is. Zelfs als wij vaststellen dat enkele ontwikkelingslanden meer te lijden zullen hebben van klimaatverandering en protectionisme dan de meeste ontwikkelingslanden, betekent dat niet dat we niet van elkaar kunnen leren, kennis met elkaar kunnen delen en ook impulsen kunnen geven om te komen tot nieuw beleid in de ontwikkelingslanden zelf.

Meeting of young parliamentarians

Op 22 oktober 2012 heeft de heer **Dijkhoff** deelgenomen aan een bijeenkomst van jongere parlementariërs binnen de IPU, een voor het eerst in april 2011 in Panama op initiatief van secretaris-generaal Johnsson georganiseerde mogelijkheid tot ontmoeting van junior-

parlementariërs. Op verzoek van de aanwezigen heeft de heer Dijkhoff het voorzitterschap van de bijeenkomst in Quebec op zich genomen en van deze bijeenkomst later mondeling verslag uitgebracht aan de Governing Council.

In zijn interventie heeft de heer Dijkhoff de verzamelde jonge volksvertegenwoordigers kort toegesproken en hen enkele gedachten voorgelegd. Hij signaleerde dat, anders dan in het verleden, de aard en de omvang van de verschillen tussen de oudere en de jongere generaties anders en complexer zijn. In het verleden bestond in enkele landen het gevaar van de «lost generations», nu bestaat dat gevaar wereldwijd en moeten overheden het wel onder ogen zien; het advies aan jongeren om hun geluk ergens anders te gaan zoeken gaat niet meer op. Het is in de eerste plaats belangrijk dat regeringen het onderwijs in hun landen op hoog niveau houden, zelfs in tijden van bezuiniging. Dat is cruciaal voor de ontwikkeling van jongeren en voor hun perspectief op banen en werk. In de jaren waarin hij universitair onderwijs gaf zei de heer Dijkhoff de eer te hebben gehad studenten te helpen bij het realiseren van hun dromen en ambities. Die positieve energie is noodzakelijk voor het bouwen van een gezonder land en moet niet, door een gebrek aan perspectief, omslaan in een negatieve houding. Het fiscale beleid en het begrotingsbeleid vormen een tweede punt van aandacht. In tijden van economische teruggang kan men noodzakelijke hervormingen niet afwentelen op jongeren door geld te blijven lenen en hen later de rekening voor te schotelen. In de derde plaats zouden parlementen zich in heel het beleid rekenschap moeten geven van de solidariteit tussen de generaties. Een soort recht dat de oudere generaties zou toekomen moeten wij niet erkennen. Veel systemen en oude beloften – of het nu om machtsstructuren dan wel om de welvaerststaat gaat – zijn gebouwd op de idee van permanente economische groei. Indien die groei achterblijft zijn nieuwe afspraken tussen generaties nodig om het beleid voor iedereen rechtvaardig te laten blijven. Ter toelichting wees de heer Dijkhoff naar het arbeidsrecht. Flexibiliteit kan goed zijn, maar alleen als die voor iedereen gelijk is. Geen zekerheid dus voor oudere werknemers ten koste van de flexibiliteit voor de jongere werknemers. De heer Dijkhoff sloot zijn interventie af door te stellen dat, indien parlementariërs er niet in slagen deze onderwerpen aan te pakken en jonge mensen het gevoel te geven te worden gehoord, zij falen en de democratie zelf in gevaar brengen.

Governing Council

In aansluiting op het verzoek van de groep van jongere parlementariërs die op 22 oktober een tweede bijeenkomst bijwoonden heeft de heer **Dijkhoff** in een vergadering van de Governing Council van de IPU op 24 oktober verslag uitgebracht van die bijeenkomst en meegedeeld dat bijna 50 jonge parlementariërs – een verviervoudiging sedert Panama – met tevredenheid hebben vastgesteld dat de belangstelling voor deze ontmoeting duidelijk groeiende is. Opnieuw heeft de groep alle records gebroken. Er lijkt sprake te zijn van een nieuwe «Jeugdbeweging van de IPU». De doelstellingen van deze jeugdbeweging zijn duidelijk, zo vervolgde de heer Dijkhoff. Zij wil de participatie van jongeren in de IPU vergroten en een «jongerenperspectief» aan de IPU toevoegen. Zij wil een jongerenprogramma ontwikkelen en contacten leggen met andere jongeren in de politiek. Om dat alles te bereiken willen de jongeren binnen de IPU een formeel mechanisme opzetten waartoe zij tijdens de IPU-bijeenkomst in Quito, in maart 2013, een voorstel zullen voorleggen. Het in gang zijnde hervormingsproces biedt daar een uitstekende gelegenheid voor die de jonge parlementariërs niet voorbij willen laten gaan. De heer Dijkhoff deed een beroep op de Governing Council om in Quito in te stemmen met de voorstellen.

Het mandaat van de «Taskforce» van de groep van jonge parlementariërs is, zo vervolgde de heer Dijkhoff, tijdens de vergadering op 22 oktober 2012 verlengd en het aantal participanten is uitgebreid; de huidige deelnemers komen nu uit Costa Rica, India, Namibië, Nederland, de Verenigde Arabische Emiraten, Afghanistan, Bahrein, Botswana, Noorwegen, Portugal, Servië, Tanzania, Zambia en Zimbabwe. Tijdens de komende bijeenkomsten zullen diverse onderwerpen die jongeren interesseren en aangaan worden besproken, zoals de sociale media en de democratie en de dialoog tussen de generaties. De paneldiscussie die tijdens deze Quebec-sessie is gehouden over «youth in today's global economy» noemde de heer Dijkhoff tenslotte een goed voorbeeld dat een goed vervolg verdient.

De voorzitter van de delegatie,
Putters

De griffier van de delegatie,
Nieuwenhuizen